

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

ZIŅAS

PREILOS

Abas Preiļu vidusskolas atteikās no dārgajiem sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu apvienības pakalpojumiem. Skolēnus tagad ēdina privātuzņēmēji. 2. vidusskolas bērniem pusdienas par apmēram 13 santīmiem gādā A. Terentjeva veikals. Ziemai sagatavoti kāposti, kartupeļi, par pieņemamu cenu pietiek arī gaļas ēdieni. Edāju ir pāri 100.

Par 1. vidusskolas bērnu ēdināšanu rūpes uzņēmies privātfirmas vadītāja Zita Štagere. Par pieņemamām cenām skolēniem netrūkst konditorejas izstrādājumu, jo firma atvērusi konditorejas cehu.

Pagājušo ceturtdien no turnejas Francijā atgriezās Preiļu siera rūpnīcas etnogrāfiskais ansamblis «Mūderņiki». Tas bija atbildes brauciens uz neseno franču kora viesošanos Preiļos un citās Latgales pilsētās. Siemīcas etnogrāfiskais ansamblis Francijā koncertēja četras dienas, pārsvarā izpildot senās latgaliešu tautas dziesmas. Kā «Novadniekam» pastāstīja ansambļa ilggadējais vadītājs Jānis Teilāns, Francijā Preiļu dziedātājus uzņēmuši ļoti atzinīgi, koncertus nācies atkārtot.

Jēkabpils autobusu parka Preiļu filiālei ir 21 autobusi, taču pašlaik pasažieru pārvadāšanai izmanto tikai 8-9 autobusus. Pārējie 12-13 autobusi, kā «Novadniekam» teica Preiļu garāžu vadītājs Arnolds Cakuls, stāv dīkā, jo samazināts maršrutu skaits un par lielo maksu nav kas brauc. Neizmantotie autobusi stāv zem klajas debess un pamazām rūsē. Daudziem nav akumulatoru un rezerves daļu.

J. GURGONS

Pēc Preiļu pilsētas privatizācijas komisijas kārtējās sēdes tās priekšsēdētājs V. Ūgainis «Novadnieku» informēja, ka uzņēmumiem, privātfirmām un iedzīvotājiem, kuri vēlas privatizēt atsevišķus objektus, vispirms vajadzētu iepazīties ar privatizācijas likumiem un tos ievērot, noformējot attiecīgus dokumentus. Bet tas netiek ievērots. Pašvaldības uzņēmumi, piemēram «Saimnieks», joprojām nesot pārceņojuši savas materiālās vērtības (kaut gan to vajadzējis izdarīt jau trīsreiz). Vēl V. Ūgainis paskaidroja, ka lai gan par privatizējamajiem objektiem ir izveidotas un nozīmētas inventarizācijas komisijas katram objektam, līdz šim tās privatizācijas komisijai nekādus inventarizācijas datus nav iesniegušas...

A. ILJINA

LĪVĀNU

1. VIDUSSKOLĀ

Dzejas dienas atzīmējot, Līvānu 1. vidusskola aicināja pie sevis jaunos dziedniekus. Gan pašu absolventus — Austri Kalmiņu (Doktors Anstroms), Agri Dzeni, Juriju Mahinovu, gan arī Normundu Rudzīti, Edvīnu Raupu, Mairu Asari. Pirmā dzejas stunda notika kopā ar 4.-6. klašu skolēniem. Šeit bija daudz neviltojas izbrīnas un ziņkāru jautājumu. Otrajā dzejas stundā, kas notika ārpusē pie skolas un uz kuru tika aicināti arī pilsētnieki, klātesošie bija atturīgāki, vairāk ieklausoties dzejas rindās, mēģinot izprast, ko dzejnieks vēlas pateikt.

Līdz šim par sēņu izstādēm bija dzirdēts tikai dabas muzejā. Taču Līvānos pagājušajā nedēļā tā notika Pastarņa skolā. Otrā klašu skolēni un viņu skolotājas Anna Kārkle un Silvija Lude sagatavoja izstādi, kurā bija savāktas 52 sugu sēnes. Klāt bija pievienota attiecīga literatūra, kā arī zīmētas sēnes. Un vispār visa šī diena bija — sēņu. Lasīšanā mācītājs tautas dziesmas par tām, tās pētīja dabas mācībā, tās zīmēja un pat rakstīja diktāto. Bija arī viktorīna. Pēc tam mazie skolēni teatralizētā uzvedumā ciemojās pie sēņu karaļa Baravika. Sēņu izstādi aplūkot ieradās arī no Laimiņas un lielās skolas.

Savukārt vidusskolas desmitklasnieki bija devušies stādīt jaunu mežu.
Inese MAGDALONKA
Līvānu 1. vidusskolā

PELĒČOS

Novākta apmēram puse no graudaugiem, rēķinot visā pagastā, zemniekiem savus pakalpojumus neatsaka vietējā paju sabiedrība un zemnieku kopdarbības sabiedrība «Ārdava», kā vienā, tā otrā darbojas kaltes. Tiesa, kādu laiku kurināmā dēļ tajās bija radies sastrēgums, tagad atkal viss ieiet vecajās slieķēs.

Pirmdienās, trešdienās un piektdienās darbojas dzirnavas. Tagadējais jaunais dzirnavnieks Bonifācijs Mainulis līdzās kārtējam darbam nolēmis nomainīt stipri nolietojušos dzirnavmeņus.

Pelēčos norūpējušies par bijušā bērnu darza likteni. Par tā iznomāšanu ar izpirkšanas tiesībām noslēgts līgums ar kādu kopuzņēmumu, kurš gatavojas tur ražot saulespuķu eļļu, taču vairs nerādās. Valde ir neziņā, ko darīt, kurināt vai nē.

A. RANCĀNS

Kā maksāsim par apkuri nākamziem?

Sasāpējušie ires un komunālie maksājumi ir kā milzīgs samudzinājies pretrunu kamols, kas tinas arvien lielāks un lielāks, radot ļaudīs neapmierinātību, sašutumu un pat izmisumu. Diemžēl no augstākā līmeņa valdīšanas puses pagaidām vēl neredz pārdomātus un konstruktīvus risinājumus.

Manuprāt, visiem ir skaidrs, ka būtu jāvadās no principa — maksāt par lietoto un patērēto. Savukārt patērēt var atļauties tik daudz, cik atļauj personiskais maks. Tajā pašā laikā ir jāievēro elementāri taisnīguma, kā arī ētikas un sociālās aizsardzības principi.

Tuvojas ziema, un ļaudis ar šausmām gaida astronomiskos rēķinus par apkuri un citiem komunālajiem pakalpojumiem. Tiem, kuriem ir individuālā apkure, viss ir vienkāršāk, pēc personiskajām finansālajām iespējām. Ja tās trūcīgas, krasnis nekuras visās istabās un tikai tad, kad vairs nevarēs izturēt.

Ļaudis ar centrālapkuri, kura tehniski realizēta vienkāršotā (piedodiet, sociālistiski idiotiskā) konstruktīvā risinājumā, ekonomēt no siltuma, gāzes, aukstā un silta ūdens nav iespējams. Lai varētu uzskaitīt individuālo patēriņu, nepieciešama dzīvojamo māju iekšējo komunālo tīklu kapitāla pārbūve. Taču tas būtu ļoti dārgs un ilgs process. Tehniski vienkāršāk, ekspluatācijā ērtāk un drošāk būtu pāriet pamatā uz elektroenerģijas izmantošanu. Manuprāt, tas arī ekonomiski izdevīgāk, jo nebus drausmīgo zudumu siltumtīklos un nevīžīgās attieksmes enerģijas izmantošanā.

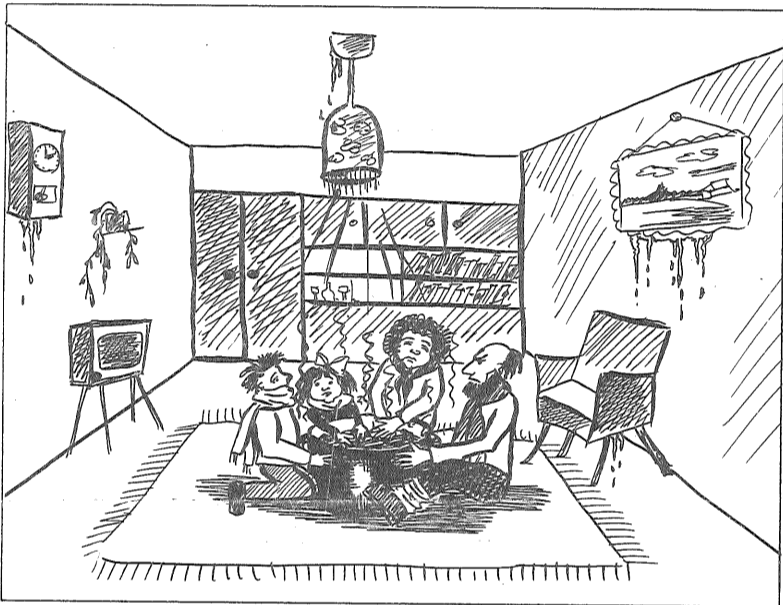
Elektroenerģijas skaitītāji ir visos dzīvokļos. Elektrokaloriferu un elektrisko plītiņu ekspluatācija ir vienkāršāka un tās ieslēgs vienīgi tad, kad tiešām būs vajadzība un cik katra lietotāja finansālās iespējas atļaus. To, ka gāzes deglis ir kaitīgs veselībai un sprādzienbīstams, liekas, nav vajadzības speciāli pierādīt. Ja labi grib, var atrisināt arī siltā ūdens problēmas, jo diezgan ērti ir elektriskie individuālie caurteces ūdens sildītāji. Tos lietojot, kanalizācijā vairs velti neaizplūdis siltā ūdens kubikmetri. Protams, pieaugs elektrisko tīklu noslodze. Tomēr to rekonstrukcija ir ievērojami vienkāršāka un lētāka salīdzinājumā ar ciklopiskajiem cauruļvadiem, kuri rūsē un plīst.

Tradicionālo centrālapkuri un gāzi izmantojam māsaimniecībā galvenokārt tāpēc, ka melnais zelts un gāze bija smieklīgi zemā cenā.

Šodien situācija ir pilnīgi citāda. Gāze un nafta lētāka nekļūs. Piedevām tās dēļ esam atkarīgi no neprognozējamiem notikumiem Krievijas politikajā dzīvē. Vispār — naftu, akmeņogles un gāzi vienkārši sadedzināt esot tas pats, kas krāsni kurināt ar naudas asignācijām. Tā savā laikā teica tāda gaiša galva kā Mendeļejevs. Uzsvars uz elektroenerģijas patēriņu acimredzot veidosies tuvākajos gados. Vietējai rūpniecībai būs darbs elektroierīču ražošanai savam patēriņam. Tā notiks, ja vien izdosies izveidot kopēju Baltijas valstu enerģētisko saimniecību, tas ir, ja mūsu politiski būs pietiekami tālredzīgi.

riem nav centrālapkures, mēģināja gādāt malku vai par to kompensēt naudā. Bet lielāko tiesu tas radīja tikai sarežģījumus un sarūgtinājumus. Būtībā šis ir kā labi domātais pasākums bija taktiska kļūda. Lai visus kompensētu par kurināmā sadārdzināšanos, valsts bija par nabagu.

Manuprāt, vajadzīga pavisam cita pieeja. Dotēt apkuri un silto ūdeni vajadzētu tikai tiem iedzīvotājiem, kuri dzīvo namos ar centrālapkuri, un tikai tāpēc, ka šis pakalpojums (t. i., apkure) tiek uzspiests. Taču dotācijai jānotiek netieši. Proti, dotētas tiek tieši pašvaldības bezskaidras naudas norēķinos ar attiecīgajām organizāci-

ju. Tādējādi iemītnieks to izjūstu tikai kā samazinātu maksas rēķinu par apkuri un silto ūdeni.

No valdības viedokļa gan varbūt būtu vienkāršāk — vispār nekurināt, silto ūdeni, kā arī gāzi nedot, gādāt tikai, lai būtu elektroenerģija. Ja kāds par to nemaksā, tad atslēgšana ir ātra un vienkārša. Ļaudis ātri vien piemērosies, iegādāsies elektrokrāsni un plītiņas. Elektrību netērētu velti, bet cik kuram maciņš atļauj. Iespējams, ka nedaudz pieaugtu ugunsgrēku skaits elektroierīču nevīžīgas lietošanas dēļ, taču arī ļaudis drīz vien kļūtu uzmanīgi.

Valdībai stāv priekšā vēl viena grūta problēma — ko darīt ar parādniekiem, kas nav varējuši vai arī nav gribējuši samaksāt par dzīvokli, apkuri utt. Samaksājuši nav tie bagātākie un turīgākie. Ļoti, ļoti daudzi ir savilkuši jostu ciešāk, daudz ko sev atteikuši, lai tikai nepaliktu parādniekos. Nemaksā-

jam. Tādējādi iemītnieks to izjūstu tikai kā samazinātu maksas rēķinu par apkuri un silto ūdeni.

No valdības viedokļa gan varbūt būtu vienkāršāk — vispār nekurināt, silto ūdeni, kā arī gāzi nedot, gādāt tikai, lai būtu elektroenerģija. Ja kāds par to nemaksā, tad atslēgšana ir ātra un vienkārša. Ļaudis ātri vien piemērosies, iegādāsies elektrokrāsni un plītiņas. Elektrību netērētu velti, bet cik kuram maciņš atļauj. Iespējams, ka nedaudz pieaugtu ugunsgrēku skaits elektroierīču nevīžīgas lietošanas dēļ, taču arī ļaudis drīz vien kļūtu uzmanīgi.

Valdībai stāv priekšā vēl viena grūta problēma — ko darīt ar parādniekiem, kas nav varējuši vai arī nav gribējuši samaksāt par dzīvokli, apkuri utt. Samaksājuši nav tie bagātākie un turīgākie. Ļoti, ļoti daudzi ir savilkuši jostu ciešāk, daudz ko sev atteikuši, lai tikai nepaliktu parādniekos. Nemaksā-

Rajona TDP priekšsēdētāja vietnieks un padomes sekretāre atsakās no saviem amatiem...

Preiļu rajona Tautas deputātu padomes priekšsēdētāja vietnieks Ilmārs Meluškāns un padomes sekretāre Valentīna Brice paziņojuši par savu demisiju un uzrakstījuši rajona TDP priekšsēdētājam I. Muzikantam iesniegumus, kuros atsakās no saviem amatiem.

Komentējot šo soli, Ilmārs Meluškāns «Novadniekam» paskaidroja:

Galvenais iemesls, kāpēc aizēju no darba rajona TDP, ir tas, ka mani neapmierina rajona budžeta līdzekļu sadale un izmantošana. Man bija pretenzijas jau pret to, kā budžets 1993. gadam tika apstiprināts. Ar budžeta līdzekļiem izrīkojas viens vai divi cilvēki, konkrē-

ti — finansu nodaļas vadītāja Valentīna Limane. Gada sākumā budžetā bija liels brīvo līdzekļu atlikums. Arī par to izmantošanu vienpersoniski ir lēmusi finansu nodaļas vadītāja. Bet tie brīvie līdzekļi, kas bija sadalīti ar valdes lēmumu, nereti nav nonākuši tur, kur tie bija paredzēti.

Par budžeta līdzekļu izmantošanu ne reizi vien savu viedokli esmu izteicis valdes sēdēs, taču pārsvarā no valdes locekļiem atbalstu nesāņēju. Manuprāt, valdes izlemšanai tiek atstāti dažādi nenozīmīgi jautājumi, bet galvenie, kā tas ir ar budžeta naudas lietām, tiek izlemti vienpersoniski. Tas padara valdes darbu mazsvarīgu, un uzskatu, ka valde daudzus jautājumus tā arī

nav atrisinājusi, kaut gan to varēja izdarīt.

Es nevaru uzņemties atbildību par jautājumiem, kurus risinot valde, rajona TDP priekšsēdētājs un finansu nodaļas vadītāja neņēma vērā manus apsvērumus. Turklāt, ja valdes locekļu lielākā daļa negrib vai nevar saprast manu nostāju, tad neredzu jēgu savam darbam rajona padomē un līdz ar to — ieņemt rajona TDP priekšsēdētāja vietnieka amatu.

Valentīna Brice uz jautājumu par demisijas iemesliem atbildēja:

Mans lēmums par aiziešanu no padomes sekretāres amata ir protests pret dažām valdes amatpersonām doto iespēju uzurpēt rajona Tautas deputātu padomes un

tāju kontingents arī ir dažāds. Ir tādi, kas pat gribēdami nespēj samaksāt. Atcerēsimies, ka apkures pakalpojumi ir uzspiesti, no tiem nevar atteikties. Taču ir arī tādi cilvēki, kuri ieņem šādu pozīciju: nemaksāšu un viss, ko man padarīs. Citi savukārt cer, ka gan jau valdība parādu norakstīs. Tādā gadījumā tie, kas apzinīgi maksāja, būs palikuši muļķos.

Ir arī visai plašs plēguru slānis, par kuriem var pat pabrīnīties. Formāli bezdarbnieki, taču pļosto katru dienu! (Tas gan nav par šā raksta tēmu, tomēr gribētos izteikt vienu priekšlikumu. Proti, visiem tiem, kuri ir pacieņojušies atskurbtuvē, piemīnā par to pasē iespēst zīmodziņu. Tūdaļ par daudziem bus zināms — kas ir kas. Var jau ironizēt, ka tur sāks ņemt kukuļus, lai zīmogu neiespiestu. Galu galā var pat oficiāli par pamatīgu sodanādu sniegt arī šādu papildu pakalpojumu.)

Parādu piedzišana jārisina formāli juridiskā aspektā. Parādu vienkārši norakstīt tik tiešām būtu amorāli. Tātad jānoformē kā tā saucamais atliktais maksājums ar kādu varbūt iespaidīgu procentu. Šis procents dažādām nemaksātāju kategorijām varētu būt dažāds. Iespējams, ka tā visa nokārtošanai bus nepieciešami kaut kāda mēroga tiesas darbi. Tādiem nemaksātājiem, kuriem nav nekāda attaisnojuma, varētu piemērot mantas aprakstīšanu un pat izlikšanu no dzīvokļa. Jā, ir arī tādi, kurus tiešām vajadzētu no dzīvokļa izlikt — plēguri un padibenes, kuriem par visu nospļauties. Privatizējamās mājās ļaudis pat dažkārt gaida, kad saimnieks pārņemties tiesības. Varbūt tad tas izlīris māju no padibēm. Patlaban ir tā: ja mājas vienā dzīvoklī ir ieperinājies zaņķis (vai pat tikai viens alkoholiķis), dzīve sabojāta visiem mājas iedzīvotājiem.

Ir gan bažas: ja māju saimniekiem dos visas tiesības un rīcības brīvību, viņi godīgus ļaudis izlingos uz ielas, bet dzīvokļus izīrēs tiem, kuriem ir pietiekami biezs naudasmaks. Te varētu līdzēt ar pārdomātu nodokļu politiku. Nodokļiem jābūt tādiem, lai namsaimniekiem būtu pat izdevīgi, ka viņu mājās dzīvo pensionāri un daudz bērnu ģimenes, no kuriem viņi par īri neplēš septiņas ādas.

Arvīds Kalme
(«Neatkarīgā Cīņa»)
I. Pastares karikatūra

valdes tiesības, pirmām kārtām — budžeta līdzekļu sadalē un izlietošanā. Tas ir protests arī pret to, cik ir pareiza un kādā veidā tiek sniegta informācija par budžeta naudas izmantošanu, protests pret rajona Tautas deputātu padomes un valdes lēmumu un pat Latvijas Republikas Augstākās Padomes pieņemto likumu revidēšanu finansu nodaļas kabinetos.

Tas ir galvenais iemesls, kāpēc vairs nevaru palikt padomes sekretāres amatā. Bet ir arī citi. Ja deputātiem un lasītājiem tas interesē, tuvāk par to informēšu rajona Tautas deputātu padomes kārtējā sesijā un atsevišķā publikācijā «Novadniekā».

Aina Iljina

BALTIJAS BANKA Aglonā

1988. gada 25. oktobrī Latvijā reģistrēta pirmā komercbanka, no reklamām presē mums labi pazīstamā akciju sabiedrība «Banka Baltija». Sākumā štatos bija tikai seši cilvēki, pašlaik jau pāri četriem simtiem darbinieku. Statūtu kapitāls no viena miliona rubļu dibināšanas brīdī vairāk nekā simtkāršojies līdz šī gada 1. janvārim. Atvērti vairāk nekā 50000 kontu, no tiem fiziskām personām pieder 43000. Bankai ir 15 filiāles, tajā skaitā viena Maskavā, sešas privatizētās Latvijas Bankas nodaļas — Kandavā, Madonā, Talsos, Ludzā, Alūksnē, Aucē, filiāles Rīgā, Liepājā, Baldonē, Ādažos, Jūrmalā un Bauskā, nesen atvērtas Aglonē un vēl citur.

Aglonas nodaļa izvietojusies vienā no ģimnāzijas spārnēm, kurš attiecīgi sagatavots. Pāvesta apmeklējuma laikā te iegriezās daudz, lai iegādātos viņam vēltās bronzas, sudraba un zelta medaļas par diviem, piecpadsmit un simts latiem.

Bankas pārstāve Mirdza Lasenberga no Rīgas informēja, ka banka veic desmit dažādas operācijas, tajā skaitā atver latu un valūtas termiņdepozītus, tas ir, pieņem noguldījumus uz noteiktu laiku. Šī deponēšana tiek noformēta rakstveidā un noguldītājs saņem klienta aplieciņu. Depozīts tiek pieņemts uz sešiem mēnešiem vai gadu, minimālais tā apmērs ir 25 latī. Ja termiņš ir seši mēneši — noguldītājs saņem 75 procentus, ja viens gads — 90 procentus. Tas ir izdevīgi, un, ja bankas rīcībā nodota pietiekoši liela summa, var dzīvot tikai uz procentu rēķina. Tos aprēķina par katrām sešiem mēnešiem un izmaksā pēc noguldītāja pieteikuma. Viņš savu naudu var izņemt arī pirms termiņa, par to banku brīdīnot divdesmit dienas iepriekš.

Valūtas termiņdepozītā pieņem amerikāņu dolārus — USD un vācu marķus — DEM, šo kontu minimālais apmērs ir attiecīgi 100 un 150, bet procenti mazāki nekā par latiem: sešu mēnešu depozītam 16, bet gadā — 18 procenti. Ar tiem var rīkoties tāpat kā ar latiem.

Bankas darbinieces runāja arī par citiem pakalpojumu veidiem — kredītu izsniegšanu, konvertējamās valūtas pirkšanu un pārdošanu, akreditīvu, pārveidumu un inkasso operācijām. Vārdu sakot — strādā kā jebkura cita banka, atver tekošos kontus kā privātām personām,

tā iestādēm, organizācijām, ierobežotas atbildības sabiedrībām utt.

Lidija AGLONIETE, kura ir filiāles vecākā grāmatvede, teica:

— Ikviens var droši nākt pie mums ar savu vajadzību, mēs gaidām klientus. Turpmāk domāsim arī par lielāku reklāmu. Kas attiecas uz piemiņas medaļām, tad tās mums ir kā depozīts — jūsu nauda būs noguldīta glabāšanā un, atnesot atpakaļ, saņemsiet savu summu. Tikai medaļas nav jāizpako no plastmasas kārbīņām. Izpakotu nepieņemam. Vēl varu piebilst, ka šo medaļu nav daudz, tāpēc ilgi gūdro par pirkšanu nav ieteicams. Mēs strādājam katru dienu no pulksten pusdesmitiem un līdz sešpadsmitiem, pusdienu pārtraukums ir no pulksten vieniem un līdz diviem. Sestdienās ir saīsinātā darba laiks — līdz pēcpusdienai, bet svētdiena brīvdiena.

Vairākus citus jautājumus palīdzu izskaidrot šīs bankas viceprezidentam, Aglonas ģimnāzijas direktoram Andrim PUZO:

— Bez, tā sakot, naudas lietām mēs sniedzam arī juridiskas konsultācijas un metodisku palīdzību ar bankas darbību saistītos jautājumos, sagatavojam līgumu projektus, kuri ir ķīlas, kredīta, pirkuma un pārveiduma, nomas, uzdevumu, komisijas un vēl citi, auditoru slēdzienus par klientu maksāšanas un kredīta spēju. Darbs, kā to varat pārliecināties arī Aglonas ofisā, organizēts laikmetīgi. Kopš 1992. gada novembra ir kompjūteru centrs, praktiski visas operācijas tiek veiktas ar lokālo personālo kompjūteru tīklu. Izmantojot SPRINT un LATPAK komunikāciju sakaru mezglus, varam pieslēgties

globālajiem pasaules skaitļošanas tīkliem. Kompjūteru sakari ir ar visām filiālēm, mūsu kompjūteru centrs klientiem izgatavo bankas dokumentus ar viņu nepieciešamajiem rekvizītiem, citu poligrāfisko produkciju.

Vēl A.Puzo teica, ka bankā ne tikai droši glabāt naudu, bet arī procenti nāk par to, un jebkura brīdī var saņemt savu kapitālu.

— Banka garantē noguldījuma noslēpumu un uzņemas pilnu materiālo atbildību par to, īpašnieks ir tiesīgs pilnvarot citu rīkoties ar depozītu vai arī novēlēt to jebkuram cilvēkam, — uzsvēra A.Puzo.

— Kāpēc tieši Aglonā ir pirmā jūsu bankas filiāle?

— Uzskatām, ka Aglona ir perspektīva, tās slava aug un nākotnē būs daudz vairāk apmeklētāju, palielinās arī vietējo iedzīvotāju skaits.

— Filiāle būs arī Preiļos, — piebilda vecākā grāmatvede L.Agloniete. — Pie mums valūtu bieži maina, atklāti daudzi konti. Mēs apkalpojam plašu apkārtni, iestādes un zemniekus, cilvēkiem nav jātērē ne laiks, ne benzīns, lai brauktu uz rajona centru.

Todien, kad apmeklēju banku, te vēl strādāja M.Lasenbergas grupa no Rīgas, bet uz pastāvīgu darbu paliek četras vietējās operatores, kuras mācījās pie galvaspilsētas kolēģēm.

A/s «Banka Baltija» pirmie akcionāri bija sabiedrības ar ierobežotu atbildību «Interpegro — Latvija», «Dārziņi» «Baltijas iniciatīva», «Imanta» un «Finhold Ltd» no Amsterdamas, ar to sadarbojas 17 ārvalstu korespondentbankas, kuras ir Parīzē, Frankfurtē pie Mainas, Vīnē, Cīrihē, Londonā, Stokholmā, Kopenhāgenā, Berlīnē, Helsinkos, Luksemburgā, Varšavā un citur, bet Latvijā šādas attiecības pastāv ar Rīgas Komercbanku, Latvijas Zemes Banku, Latvijas Krājbanku, Vācijas — Latvijas banku un Baltijas Transzītbanku. Tas viss liecina, ka arī Aglonas filiāle ir solīda organizācija, kurai var uzticēties.

A.Rancāns

Zviedri mūs neaizmirst

No Zviedrijas, Linčepingas, ieradusies kristīga labdarības organizācija «No sirds uz sirdi» ar lietotu drēbju un apavu sūtījumu mūsu rajona trūcīgajiem iedzīvotājiem. Augšējā attēlā (piektais no kreisās) ir organizācijas pārstāvis Latvijā Ivars Velki un no Zviedrijas puses — Sikstens Vidersteds (sestais no kreisās). Otrajā attēlā redzama humānās palīdzības kravas izkraušana pie rajona centrālā slimnīcas.

J.Silicka foto

◆ Speciālista ieteikums

Kas jāievēro, izēdinot kartupeļus cūkām?

Kartupeļu saunas galvenā sastāvdaļa (4/5) ir ciete, praktiski nav kokšķiedras (0,5%) un tauku (0,1%), maz proteīna (2%) un minerālvielu. Kartupeļi satur vērtīgas bioloģiski aktīvas vielas — B grupas vitamīnus, C vitamīnu. Dažreiz kartupeļos var būt indīga viela — solanīns — 2-20 mg %, īpaši asnos un jaunos bumbuļos, kam raksturīga koši zaļa krāsa zemmižā. Solanīna veidošanos sekmē kartupeļu ilgstoša uzglabāšana gaismā.

Cūkām kartupeļi izēdināmi vārti vai sutināti, jo, termiski apstrādājot, daļa cietes pārvēršas cukuros, un šādus kartupeļus cūkas izmanto par 8-10% efektīvāk nekā zaļus. Jau pirmās dzīvības dekādes beigās sivēniem var piebarot kartupeļus, lai 2 mēnešu vecumā tie spētu apēst 0,5-1 kilogramu. Nobarojamām cūkām 4-7 mēnešu vecumā kartupeļi dodami 2-4 kg dienā kopā ar graudu barību: miežiem, kviešiem, rudziem vai zirņiem, prosu. Tā sekmēsīm vērtīgas cūkgaļas ieguvu. Ja uzbarojam pieaugušas cūkas, kartupeļu deva var sasniegt 8 kg uz 100 kg dzīvmasas. Sivēnmātēm kartupeļi dodami arī zaļi — tā palielinot dzīvnieku apgādi ar kartupeļos esošajiem vitamīniem.

Sautētus kartupeļus iespējams ieskābēt gan vienus pašus, gan kopā ar zaļmasu (kāpostiem, biešu lapām, atālu) un mitrumu uzsūkt

spējīgiem barības līdzekļiem — sienu, zāles miltiem, pelavām, klījām. Ietilpinot kartupeļus skābbarības sastāvā, iespējams par 25-30% samazināt to zudumus glabāšanas laikā, kā arī tikt pie lētas barības, ar kuru var aizstāt 25-30% spēkbarības cūku barības devās. Šāda barība izēdināma sivēnmātēm — 4 kg, nobarojamām cūkām — 3 kg, sivēniem — 2 kg dienā.

Izēdinot kartupeļus, jāievēro dažādi noteikumi:

— pirms izmantošanas kartupeļi jāmazgā, jo katrs smilšu procenta dzīvnieka gremošanas traktā par 3% samazina barības vielu sagremojamību;

— svaigi kartupeļi jāsmalcina — ar 2-4 cm lieliem bumbuļiem dzīvnieki viegli aizrijas;

— sasmalcināti kartupeļi nav ilgi uzglabājami, tie ātri bojājas — melnē un rūgst;

— kartupeļi ar zaļu krāsojumu zemmižā izēdināmi tikai vārti vai sutināti, tas pasargā dzīvniekus no saindēšanās;

— dzīvniekiem nedrīkst dot sasalušus kartupeļus. Sasalušās saknes jāatlauda vai ūdens kublos jāatkausē. Šādas saknes ātri bojājas un nav uzglabājamās ilgāk par 6-12 stundām.

Dace Grīnhofa,
vecākā zinātniskā līdzstrādniece
LVLVZIPI «Sīgra»

Ko dara MP

MP — tā ir municipālā policija, vēl to mūsu rajona centrā sauc arī par mazo, jo nodaļā, ieskaitot komandieri Jāni Vaivodu, vēl tikai pieci cilvēki. Lai spēki vairotos, mūsu MP strādā ciešā sadarbībā ar VP — valsts policiju.

1. novembrī aprit divi gadi, kopš izveidota Preiļu MP, kopš pie vienkārša koka nama Aglonas ielā parādījies uzraksts «Policija». Sākumā šeit strādājošos vīrus varēja atšķirt no citiem tikai ar to, ka uz ielām viņi izgāja ar stekiem un rāciju, tagad tikuši pie brūniem formās tērpiem, zīmēm un zīmotnēm.

Skaitliskais sastāvs palicis nemainīgs, tāpat viņiem vēl nav arī autotransporta, trūkst ziemas apģērba. Transporta problēmu kompensē sadarbība ar valsts policiju. No tiem, kuri iesāka darbu, palikuši tikai pats komandieris un vecākais policijas kārtībnieks Aldis Džeriņš. Trīs puīši te pavadīja savu obligāto dienestu, divi no viņiem aizgājuši darba uz VP, kārtības sargātāja rūdījumu iegūstot MP. Lielākā daļa no policijas kārtībniekiem ir ar pieredzi, tajā skaitā Edgars Naglinskis un Andris Kivlenieks, nesen sācis Vilnis Beļusovs un stažētāja godā ir Valdis Sporāns.

— Mūsu pienākums ir pildīt uzdevumus, ko uztic pilsētas valde.

Pašlikvidējas un turas...

Rajona lauksaimniecības departamenta priekšsēdētāja vietnieks Jānis Desainis «Novadnieku» informēja, ka paju sabiedrību likvidācija sākusies un turpinās «Preiļupē», «Vārkavā-I», «Vārkavā», «Gaismā», «Nākotnē», Rainī, «Galēnos», «Va-

Piemēram, pēc tās ierosinājuma īpašā uzraudzībā ņemts turgus, kur šogad kopā ar VP bija sarīkoti trīs reidi, kā arī restorāns, bāri un kafējnīcas. To pēdējā laikā pulka savairojies, un kā vēl nekad sazēlusi žūpošana. Lūk, ieraksti dežūru žurnālā — četri vai pieci — vēsta, ka tāds un tāds iereibis pilsonis aizvests uz mājām, tāds un tāds brīdināts. Mums, protams, tikai jārupējas par kārtību, bet tīri no cilvēciskā viedokļa grībētos, lai pilsētas valde tomēr tik devīgi nedotu vis telpas dažādu krogu atvēršanai. Palielinājies ģimenes skandālu, ko izraisa dzeršana, citu šajā augsnē labvēlīgu vidi rodošu anomāliju skaits.

MP kārtībniekiem lielākā slodze ir tieši izsaukumi, reizēm pat kāds vēlas izjokot. Piemēram, zvana sieva un lūdz savaldīt piedzērušos vīru, kad kārtībnieki ierodas pēc norādītās adreses — laulātie draugi jau dūdo kā balodiši.

— Tagad par tādiem viltus izsaukumiem uzliekam naudas sodu, jo citādāk nevar. Varbūt tajā laikā gadījies kas nopietnāks, bet mums jāiet uz pilsētas otru malu un velti. Ir tādas dienas, kad saņemam pa pieciem un vairāk izsaukumiem.

Šie vīri no Aglonas ielas savā divu gadu darbības laikā panākuši, ka mūsu pilsētā valda lielāka kārtība,

kā citur. Tikai viņu parādīšanās vien uz ielas vai kādā dzertuvē to pastāvīgajiem vai arī nejaušajiem apmeklētājiem liek savaldīties. Viņi ne reizi vien izlīdzējuši arī ar padomiem, pavadījuši uz slimnīcām garīgi slimus cilvēkus, jau pāris reizes aizgādājuši uz morgu cilvēku liķus, kuri nomiruši vientuļībā. Nesen bijis pat tāds gadījums, ka saimnieka prombūtnes laikā nācies novērst ūdens plūdus kādā dzīvoklī, glābt no tiem kaimiņus.

— Ja kādam vajadzīga mūsu palīdzība — lūdz, — teica J.Vaivods, — lai nāk un zvana katrā laikā. Mūsu pienākums ir gādāt par kārtību un palīdzēt cilvēkiem. Nāciet paši uz iecirkni, zvaniem pa tālruni 23266 — atsauksimies.

Nepilni divi gadi MP stāža nav sevišķi daudz, bet kārtībnieki ar labiem vārdiem pieminēja VP ar tās milzīgo pieredzi daudzus pastāvēšanas gadus gan padomju republikas, gan patstāvīgās un neatkarīgās valsts sastāvā, kura viņus atbalsta. Pašu augstākā priekšniecība dažādās LR pilsētās rīko seminārdarbības (nesen bija Jelgavā), tāpat nav zemē metama tā skola, ko dod praktiskais darbs. Un mūsu municipālā mazā policija kļūst par nozīmīgu nodaļu pilsētas valdes struktūrā.

A.Rancāns

nagos, «Aglonā», «Rudzātos», «Dzintarā», jo šīs paju sabiedrības ir oficiāli paziņojušas par likvidāciju.

Par likvidāciju spriež arī «Pelēči» un citas paju sabiedrības. Perspektīva drošai eksistēšanai ir «Turība»,

«Ausmai», «Vārpai» un vēl dažām citām saimniecībām.

Kā uzskata Jānis Desainis, likvidācijas process neizbēgams ir paju sabiedrībā «Gailīši».

A.Iļjina

Latvijā ir 5,5% bezdarbnieku

Nodarbinātības dienesta operatīvā informācija liecina, ka līdz 1993. gada 7. septembrim valstī reģistrēti 73,1 tūkstoši bezdarbnieku, kas ir 5,5% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem, ziņo Latvijas Valsts statistikas komiteja. Kopumā Latvijā reģistrēti 89,3 tūkstoši aktīvu darba meklētāju.

Tiesības saņemt bezdarbnieka pabalstu ir 52 tūkstošiem cilvēku. Vairāk nekā sešus mēnešus darbu nevar atrast 17,5 tūkstoši cilvēku.

Visaugstākais bezdarba līmenis ir Latgales rajonos. Piemēram, Krāslavas rajonā ir 12,9% bezdarbnieku, Preiļu rajonā — 12,1%.

BNS — «Diena»

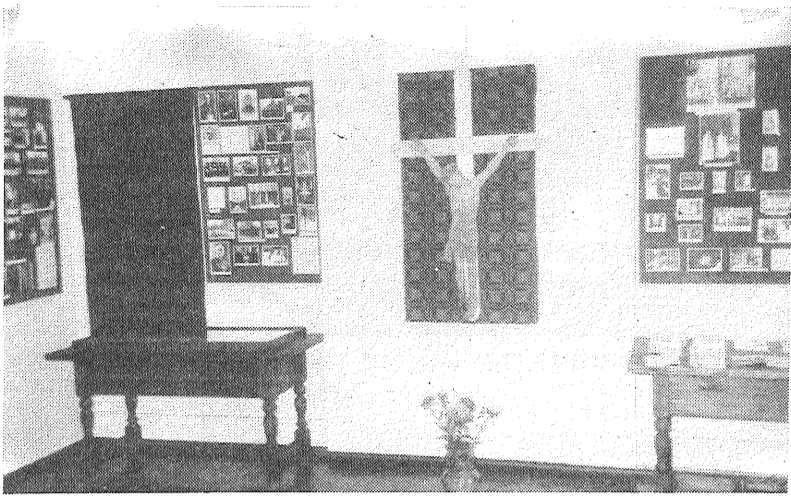
Veltījums jubilāriem

Ar krucifiksu centrā apmeklētājus sagaida jaunas ekspozīcijas Jasnuīžas muzejā. Kā ik gadus vasaras nogalē tā ir veltīta ievērojamiem Latgales cilvēkiem — šīgada jubilāriem.

Daudzi dokumenti un fotogrāfijas stāsta par V.E. bīskapu Boļeslavu Sloškānu. Starp grāmatām redzamu vietā ieņem viņa «Upuris par brāļiem», kuras izdevējs ir Internacionālais katoļu palīdzības fonds «Baznīca spaidos».

Šogad uz mūža 85 gadiem atskatās monsinjors Henrihs Trūps. Izstādē vieta atradusies jubilāra monogrāfijām «Katoļu baznīcas vēsture» un «Latvijas Romas katoļu baznīca komunisma gados. 1940.-1990.».

Simtgadnieks ir Juris Kārkle. Materiālu kopas stāsta par Aloizu Anspaku, Aleksandru Pekšu, Staņislavu Sauču. Bet Dzejas dienu sarīkojums, kurš jāva muzeja apmeklētājiem gremdēties Madsolas Jona un N.Neikšaniša dzejas pasaulē. Apmeklētāji var pāršķirstīt

Madsolas Jona pirmo dzejas krājumu «Lynu zīdi», kas dienas gaismu ieraudzīja 1943. gadā, vai gadu vēlāk iznākušo stāstu krājumu «Ausmas zemē», Neikšaniša fabulas.

V.Romanovskis

Attēlā: ieskats latgaļu literatūras izstādē.

J.Silicka foto

P.S. Pāvesta vizītes laikā ēdamistabā, kur pie galda sēdēja arī pāvests, pie sienas bija bīskapa Boļes-

lava Sloškāna portrets. Viņš ir daudz cietis: ilgu laiku bijis apcietinājumā Krievijā, tad apmainīts pret kādu krievu spiegu un 1941. gadā aizbraucis uz ārzemēm, dzīvojis Beļģijā, tur arī miris. Viņa zārku 10. oktobrī vedīs uz Latviju, Aglonu. Zem altāra, kur guļ kardināla Vainoda pišļi, tiks apglabātas arī bīskapa Sloškāna mirstīgās atliekas. Tas katoļu baznīcai būs liels un svēts notikums.

Nākamgad aizpildīsim ienākumu deklarācijas

No nākamā gada Latvijas iedzīvotāju kontakti ar valsts finansu inspekciju kļūs ciešāki — jaunais likums «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli», kurš stājas spēkā 1. janvārī, paredz ne tikai jaunus nodokļus, bet arī iedzīvotāju ienākumu deklarāciju un nodokļa grāmatiņu ieviešanu.

Galvenās valsts finansu inspekcijas iedzīvotāju ienākumu nodaļas vadītāja Ārija Sīpola pastāstīja, ka ienākumu deklarācijas būs jāaizpilda un finansu inspekcijā jāiesniedz pašām fiziskajām personām katru gadu līdz 1. martam. Kas konkrēti būs jādeklarē, vēl nav zināms, jo pašas deklarācijas ir tikai tapšanas stadijā. Tiesības iesniegt deklarāciju būs personām, kuras jaunākas par 16 gadiem; kuru ienākumu gūšanas periods Latvijā bijis mazāks par 183 dienām un kuru ienākumu kopējais apjoms nepārsniedz neapliekamo minimumu (valdība tādu gan vēl nav noteikusi). Toties šīm personām būs jāiesniedz paziņojums par deklarācijas neaizpildīšanu.

Nepatiesus datus uzrādīt nebūs vienkārši, jo finansu inspekcija varēs tos salīdzināt ar nodokļa grāmatnišas un nodokļa gada kartē ierakstītajām summām. Nodokļa grāmatiņa būs jāievieš katram pamatdarba vietā, un to aizpildīs darba devējs. Ja kāds nodarbināts vairākās darba vietās, tam līdz ar grāmatiņu būs jāiegādājas viena vai vairākas gada kartes. (Vēl tikai nav zināms, kas izsniegs šīs grāmatnišas un kartes, — vietējā finansu inspek-

cija vai pašvaldība.) Likums darba devējam aizliedz nodarbināt personas, kas neiesniedz grāmatiņu vai gada karti.

Par ienākumu slēpšanu un laikā neiesniegtiem dokumentiem gan darba devējs, gan darba ņēmējs tiks saukti pie atbildības pēc administratīvo pārkāpumu kodeksa. Slēptais ienākums tiks atsavināts pilnīgi un vēl uzlikts naudas sods. Par deklarācijas savlaicīgu neiesniegšanu draud naudas sods 3% apmērā no gada apliekamā ienākuma, bet par nodokļa maksājumu nokavēšanu — 0,3% no nodokļu summas par katru dienu.

Jaunā ienākuma nodokļa pamatlīdzība būs 25%, un tā vairs netiks diferencēta. 10% papildlīdzība būs jāmaksā tiem, kuru ienākumi pārsniegs 20 gada (mēneša) neapliekamās minimumus. Pamatlīdzība ieskaitīs pašvaldības budžetā, bet papildlīdzība — valsts budžetā.

Ā.Sīpola pastāstīja, ka paredzēts izveidot vienotu fizisko personu ienākumu uzskaites sistēmu, kas atvieglo kontroli. Taču līdzekļu trūkuma dēļ pagaidām tas ir problemātiski. Tāpat budžeta ieņēmumi nebūs maksimāli tikmēr, kamēr netiks mainīta tirgus sistēma, jo šeit gūtos ienākumus, kas dažkārt mēdz būt visai pamatīgi, nav iespējams uzskaitīt. Ā.Sīpola uzskata, ka arī jaunais likums par ienākuma nodokli nav pilnīgs, jo atsevišķi tajā paredzētie noteikumi apgrūtinā kontroli.

«Diena»

Bērnu un bezdarbnieku pabalsti netiks paaugstināti

Latvijas jaunā valdība gan spriež par pensiju paaugstināšanu pensionāriem, netiek domāts par bērnu un bezdarbnieku pabalstu palielināšanu, un pagaidām tie paliks nemainīgi.

Labklājības ministrijas Sociālās apdrošināšanas departamenta pabalstu daļas priekšniecība Ruta Purīņa pastāstīja, ka mātes un bērna pabalsti paliks iepriekšējie: bērna kopšanas pabalsts, ko saņem māte par bērnu līdz 1,5 gada vecumam, — 12 latu, par bērnu kopšanu līdz 3 gadu vecumam — 7,5 latu, ģimenes pabalsts par bērnu līdz 8 gadu vecumam — 3,75 latu, par vecāku bērnu — 4,5 latu.

Arī vienreizējais bērna piedzimšanas pabalsts paliks nemainīgs — 15 latu.

Tāpat pabalsti, ko saņem bezdarbnieki, paliks nemainīgi, tikai no 1. oktobra tos nevarēs saņemt krājbankā kā līdz šim, bet gan rajona sociālās apdrošināšanas kasēs vai — lauku iedzīvotājiem — tie tiks nosūtīti pa pastu.

To apjoms būs kā iepriekš: 90% no valdības noteiktās minimālās darba algas (13,5 latus) saņems personas, kas ir sociāli apdrošinātas, 70% no minimālās darba algas (10,5 latus) — personas, kas nav sociāli apdrošinātas.

«Diena»

Instrukcija par naudas soda lielumiem, ko traktortehnikas vadītājiem uzliek valsts tehniskās uzraudzības inspekcijas inspektori un speciālisti

1. Traktortehnikas vadīšana bez tiesībām — Ls 15
2. Traktortehnikas vadīšana, ja nav līdzīgu vadīšanas tiesību, reģistrācijas dokumentu vai dokumenta, kas atļauj izmantot traktortehniku — Ls 0,5
3. Tādas traktortehnikas vadīšana, kas nav reģistrēta VTU inspekcijā vai traktortehnikas, kurai nav valsts numura zīmes, vadīšana — Ls 7,5
4. Tādas traktortehnikas vadīšana, kurai valsts numura zīme ir netīra vai grūti saskatāma — Ls 5
5. Traktortehnikas vadīšana, kurai nav izdarīta valsts tehniskā apskate — Ls 2,50
6. Traktortehnikas atstāšana bez uzraudzības, kad darbojas tās dzinējs — Ls 2,50
7. Par cilvēku vai kravas pārvadāšanas noteikumu pārkāpšanu — Ls 2,50
8. Traktortehnikas, kurai ir defekti bremžu, stūres, gaismas signalizācijas vai sakabes iekārtās, sistēmās,

vadīšana — Ls 7,5

9. Par citu traktortehnikas eksploataācijas drošības noteikumu pārkāpšanu — līdz Ls 150

Par izmaiņām Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksā

Saskaņā ar Latvijas Republikas 1993. gada 1. jūnijā pieņemto likumu «Par grozījumiem un papildinājumiem Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksā» (publicēts laikraksta «Diena» pielikumā AP MP Nr.24, 1993. gada 11. jūnijā), Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 104. un 236. pants izteikti šādā redakcijā:

104. pants. Traktoru, mašīnu un iekārtu eksploataācijas drošības noteikumu pārkāpšana.

Par traktoru vai citu pašgājēju mašīnu eksploataācijas drošības noteikumu pārkāpšanu objektos, kuri pakļauti Latvijas Republikas Lauksaimniecības ministrijas valsts tehniskās uzraudzības iestāžu kontrolei, uzliek naudas sodu līdz trīsdesmit tūkstošiem rubļu vai atņem tiesības vadīt šos traktorus vai mašīnas uz laiku līdz trim mēnešiem.

Par iekārtu un stacionāru mašīnu eksploataācijas drošības noteikumu

pārkāpšanu objektos, kas pakļauti Latvijas Republikas Lauksaimniecības ministrijas valsts tehniskās kontroles uzraudzības iestāžu kontrolei, uzliek naudas sodu līdz trīsdesmit tūkstošiem rubļu.

236. pants. Latvijas Republikas Lauksaimniecības ministrijas valsts tehniskās uzraudzības iestādes izskata šā kodeksa 104. pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu lietas un uzlikt administratīvos sodus Latvijas Republikas Lauksaimniecības ministrijas valsts tehniskās uzraudzības iestāžu vārdā ir tiesīgi:

1) Latvijas Republikas Lauksaimniecības ministrijas valsts tehniskās uzraudzības inspekcijas priekšnieks un viņa vietnieki, sektoru vadītāji, rajonu valsts tehniskās uzraudzības inspekciju priekšnieki un viņu vietnieki — naudas sodu līdz trīsdesmit tūkstošiem rubļu vai atņemt tiesības vadīt traktorus un citas pašgājējmašīnas;

2) Latvijas Republikas Lauksaimniecības ministrijas valsts tehniskās uzraudzības inspekcijas galvenie speciālisti, speciālisti, rajonu valsts tehniskās uzraudzības inspekciju speciālisti un vadošie valsts inspektori — naudas sodu līdz divdesmit tūkstošiem rubļu.

Ignats Zarīns

Aglonā tālo dienu atblāzmā

Turpinājums. Sākums laikraksta 68. numurā.

Sīdienes «Daugavas Vēstnesis» publicējis sekojošu informāciju: «Valsts un Ministru Prezidents Kārlis Ulmanis svētdien apmeklēs Latgales Dziesmu svētkus Daugavpilī un teiks uzrunu, ko no svētku vietas pārraidīs visai zemei Latvijas radiofons. Pēc Dziesmu svētkiem Prezidents dažas dienas pavadīs Latgalē, apmeklējams vairākus novadus, sevišķi tos, kuros viņš neiegriezās 1934. gadā Latgales apmeklējumā. Sevišķu labvēlību Prezidents parādījis Latgales Dziesmu svētku programmas izpildītājiem, ziedodams desmit vērtīgas balvas Latgales koru un diriģentu godalgošanai. Pa balvai saņems: labākais jauktais koris un šī kora diriģents; labākais vīru koris un šī kora diriģents; vecākais Latgales koris; jaunākais Latgales koris; gados vecākais dziedātājs-dziedātāja; jaunākā dziedātāja; labākais lauru orķestris un centīgākais diriģents pēc ricības komitejas ieskata. Bez tam prezidents labākā tautas tērpa godalgošanai dāvinājis sudraba svečturi 500 latu vērtībā. Tas darināts pēc mākslinieka A.Cīruļa zīmējuma.»

Diemžēl, cilvēks domā, bet Dievs dara. Tikai Dieva tā Kunga lomā šoreiz būs sarkanā himēra, kas neļaus Kārlim Ulmanim savu ieceri īstenot. Lai aina par šo piektdienu, 1940. gada 14. jūniju būtu pilnīgāka, iemetīsim acis Aleksandra Liepas atmiņu stāstījumā. A.Liepa bija žurnālists un no 1934. gada strādāja populārā laikraksta «Rīts» redakcijā. Viņš prata vairākas valodas.

«Bija 1940. gads. Četrpadsmitais jūnijs... «Rīts» toreiz bija vienīgais laikraksts, kas iznāca septiņas dienas nedēļā. Arī svētdienās. Parasti piektdienās un sestdienās, kad gatavojām lielos nedēļas nogales numurus, redakcija likās kā tirgus laukums.

Šī bija piektdiena, bet redakcija drīzāk atgādināja baznīcu. Gandrīz tukša, jo Daugavpils posās Dziesmu svētkiem, vislielākajiem Dziesmu svētkiem Latvijā: 14000 koristu. 80000 klausītāju. Un prezidents Kārlis Ulmanis brauks tos atklāt.

Vairums žurnālistu jau bija tur priekšā. No «Rīta» Daugavpilī jau bija galvenais redaktors Arvīds Klāvsone ar citiem redaktoriem un kritiķiem, ar ziņotājiem.

Blaumaņa ielā 38, kur strādā redakcija, ap trim pēcpusdienā rosījās tikai pieci cilvēki... Un tad zvanīja telefons.

— «United Press» birojs Berlīnē, — teica telefoniste. — Grib runāt ar jums.

Mēs abonējam šīs amerikāņu aģentūras ziņu dienestu. Kopš Hitlera uzvaras gājieni bija nogriezuši visus tiešos sakarus ar Rietumiem, tā bija iespēja gūt neitrālu informāciju. Ziņas saņēmam pa telefonu. Amerika vēl bija neitrāla, un Hitlera rokaspuiši vēl neuzdrošinājās viņu telefonus cenzēt. Taču sakari ar «United Press» nebija mans, bet līdzstrādnieka Harija Mindenberga uzdevums. Tomēr telefoniste pastāvēja uz savu:

— Viņš teica, ka grib runāt ar ārliešu redaktoru.

Teicu klausulē:

— Hallo! Ar ko varu pakalpot? — un balss otrā galā (runāja vāciski, bet ar nepārprotamu amerikāņu akcentu) atbildēja:

— Mēs gribam jūsu komentāru.

— Manu komentāru?

— Par Lietuvu.

— Kas tur ko teikt? Skaista zeme. Labs kaimiņš.

— Jūs nezināt?! Jūs tiešām nezināt?!

— Nezinu ko?

— Par Maskavas ultimātu. Ka rīt Lietuvu okupēs.

Es zinu, ka saruna turpinājās. Es ceru, ka tas, ko es teicu, bija kaut cik loģisks. Bet vārdi izgaisuši. Nākamais, ko skaidri zinu, ir tas, ka stāvu durvis uz blakus istabas sliekšņa un redzu Kārli Rabāci, mūsu iekšlietu redaktoru.

Kā vienmēr viņš ieracies papīros. Kā vienmēr viņš svītro un isina manuskriptu. Kauj vārdus, cērpj teikumus.

— Lai paliek, Kārlī! Nav vairs nozīmes.

Viņš iznirst no papīriem pikts:

— Tu te netaisies!

Bet kad es pastāstu jauno ziņu, tad redzu, ka Kārlis nobāl. Redzu skaidri, bet itin kā no tālienes, itin kā pa binokļa ačgārno galu: redzu kā bālums, sākot no augstās pieres, norīt pār seju un lejup pa kaklu līdz apkaklei.

Man priekšā ir telefons. Un nu, itin kā automātiski, es griežu ciparnīcu. Griežu numuru, kas gauži pazīstams. Vēl nesen, pirms kļuvu par ārliešnieku, biju «Rīta» valdības referents un griezu šo numuru katru dienu. Arī balss, kas atbild, ir kopš tām dienām pazīstama. Atbild Jānis Rudums, Kārļa Ulmaņa sekretārs.

— Ak, nē! — viņš dveš, kad izstāstu, kāpēc zvanu. — Tas nevar būt! Tas jāziņo kungam pašam!

Un tikai britiņu vēlāk seko paskaļa, pavēlīga, gandrīz metāliski spalģā balss:

— Te valsts un ministru prezidents. Atkārtojiet, ko tas amerikānis jums teica! Vārdu vārdā!

Es mēģinu, cik nu varu, un kad beidzu, ir brīdis klusuma. Tad:

— Nevar būt! Te ir kāds pārpratums! Bez jums kas vēl ir par šo dzirdējies?

— Man te pretim sēž Rābača kungs.

— Tad jūs apsolāties. Jūs abi apsolāties. Par visu šo ne vārda. Nav ko rakstīt. Nav ko runāt. Ne ar vienu. Ne draugiem, ne draudzenēm, ne sievietēm. — Un iekar klausuli, pirms varu atbildēt...

Pie telefona atkal ir berlīnietis. Kā ir ar komentāru, ko es esot apsolījis? Es atkārtoju, ka neesmu kompetents šai situācijā to dot, bet apsolos no jauna, ka lūkošu dabūt valdības komentāru, un atkal zvanu Rudumam.

Ak, jā! Viņš atceras gan, ka mēs par to runājām. Nu, viņš mēģinās šai lietā ko darīt. Bet kamēr vēl esmu pie telefona, jaunākais ir tas, ka prezidents grozījies plānus. Prezidents uz Daugavpili nebraukšot.»

Šodien mēs varam tikai aptuveni iedomāties, cik satraukts un reizē arī piesardzīgs tajā tālajā dienā bija Kārlis Ulmanis, taču iejusties viņa ādā gan nespējam. To, ka viņš jau piektdien, 14. jūnijā, atteicās no nodoma braukt uz Dziesmu svētkiem, zina tikai divi cilvēki: Jānis Rudums un Aleksandrs Liepa. Bet tautai un arī visiem ministru kabineta locekļiem par to nav vēl ne vismazākās nojausmas.

Šajā vakarā Aloīzs Broks devās pie miera kā parasti, īsi pirms pusnakts, savā darba plānā nākamajai dienai atzīmējams tikai divus darbus: «Izlaidums. Nākamgada stipendiāti». Bet, sākot ar rītdienu, tur nebūs vairs neviena paša ieraksta, jo kārtējais mācību gads būs noslēgts. Tie atkal parādīsies tad, kad rudenī sāksies jauns semestrs, un turpināsies tik ilgi, cik ilgi ievilksies mācības ģimnāzijā. Šajā periodā Broks plānoja savus darbus ik dienas, sākot no septiņiem rītā līdz pulksten septiņiem vakarā. Pārējās divpadsmit stundas bija viņa «vaļas brīži», kaut gan arī šajā laikā bez darba viņš nespēja nosēdēt ne mirkli.

Turpinājums sekos.

Pārtika no Skandināvijas par Rīgas cenām
vairumtirdzniecības veikalā
Līvānos, Rūpniecības ielā 3.
Tālrunis 42889.

Firma iepērk no organizācijām un
privātpersonām gaļu. Samaksa tūlītēja.
Tel. 42859, 43664.

Piedāvājam pircējiem motorzāģus «Husqvarna», «Stihl» (garantijas laiks
1 gads), kā arī rezerves daļas. Tālrunis Daugavpils 8-254-77102, 77242
darbdienās no 9 līdz 12.

**Aicinām iedegt
svēcītes mirušo
atcerei Pelēču
pagastā**

2. oktobrī

Džeriņu kapos — plkst. 13,
Bramaņu kapos — plkst. 15,
Gornijašu kapos — plkst. 16,
Pelēču kapos — plkst. 17.

3. oktobrī

Solkas kapos — plkst. 14,
Vecumu kapos — plkst.
15.30,
Krasnogorkas kapos — plkst. 17.
Pelēču pagasta valde

**Iepērkam
sālītas liellopu
un teļu ādas
vairumā un
mazos
daudzumos.**
Nodrošinām ar
transportu.

Tālruni uzzinām
Rīgā: 226160
(zvanīt darbdienās
no 9 līdz 16),
457986, 293120,
598771 (zvanīt
jebkurā laikā).

Preiļu siera rūpnīca neierobežotā daudzumā realizē
sintētisko veļas pulveri OMS (ražots Maskavas sintētisko
izstrādājumu rūpnīcā) iepakojumā pa 25 kg,
cena Ls 0,27 par 1 kg.

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Otrdiena, 21. septembris

LATVIJAS TV I
18.00 Ziņas. 18.10 Vācu kultūras
nedēļa. 18.40 Koncerts. 19.10 Vizīte.
19.30 Pusstunda kopā ar Ingu Pēter-
sonu. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30
Panorāma. 21.15 Režisores L.Žurģi-
nas filmu programma. 22.05 Par mī-
lestību pašreiz nerunāsim. Mākslas
filma. 23.35 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II
18.30 BBC World Service. 19.00
Ēterā - Ogres TV. 19.25 Reģionālās
TV piedāvā... 20.00 Valdības preses
konference. 20.30 Latgales ziņas
(krievu val.). 21.00 Programma ne-
dzirdīgajiem. 21.30 Vācijas skices.
21.45 Ziņas. 22.00 Latgales ziņas.
22.25 Kantrimūzika. 23.00 NTV-5.

Trešdiena, 22. septembris

LATVIJAS TV I
18.00 Ziņas. 18.10 Savvaļas Ame-
rika. 18.40 Koncerts. 19.00 Ekono-
miskā programma. 19.30 Mūzikas
pasaule. 20.00 Ekrāns bērniem.
20.30 Panorāma. 21.15 Ko tu teici, kā
tu teici? 21.30 Spēle. 23.05 Depeshe
Mode. 23.35 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II
18.30 BBC World Service. 19.00
Latgales TV piedāvā... 19.20 Mācīsi-
mies angļu valodu! 6. nod. 19.45
Lesija. 8. un 9. sērija. 20.30 Latgales
ziņas (krievu val.). 21.00 Spektra pie-
likums. 21.30 Vācijas skices. 21.45
Ziņas. 22.00 Kaīmīni. 54. un 55.
sērija. 22.45 Mikrofona muzikālā te-
levīzija. 23.00 Latgales ziņas. 23.30
Futbols sievietēm. Latvija - Slova-
kija.

OSTANKINAS TV
5.00 Ziņas. 5.20 Rīta vingrošana.

Ceturtdiena, 23. septembris

LATVIJAS TV I
18.00 Ziņas. 18.10 Savvaļas Ame-
rika. 19.10 Vācu kultūras nedēļa.
19.30 Arzēmiņi Vācē. 20.00
Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma.
21.15 Spoguļi. 22.15 Pārinieki. Māks-
las filma. 5. sērija. 23.10 Mūzika
atpūtai. 23.40 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II
18.30 BBC World Service. 19.00
Ēterā - Liepājas TV. 19.25 Koncerts.
19.45 Lesija. 9. un 10. sērija. 20.30
Latgales ziņas. 21.00 Saeimas preses
konference. 21.30 Vācijas skices.
21.45 Ziņas. 22.00 Latgales ziņas.
22.25 Pasaules mode. 22.50 Dzied
Jānis Sproģis. 23.00 NTV-5. 24.00
Regbija. Rīgas Miesnieks - RAF.
OSTANKINAS TV
5.00 Ziņas. 5.20 Rīta vingrošana.

OSTANKINAS TV
14.00 Ziņas. 14.25 Lietišķais vēs-
nesis. 14.40 Konversija un tirgus.
15.10 Bloknots. 15.15 Lieta. 15.25
Mult. filma. 15.50 TV memuāri.
16.10 Jaunie vārdi. 16.50 Tehno-
droms. 17.00 Ziņas. 17.25 Riska stra-
tēģija. 17.50 Dokumenti un likteņi.
18.00 Kāds būs laiks? 18.05 Vienkār-
ši - Marija. 18.55 Tēma. 19.40 Labu
nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40
Atmiņas par seno sāpi. Dok. filma.
21.05 Aizgājušo gadu dziesmas.
J.Kobzons. 21.25 Šausmīgā dekāde.
Francijas mākslas filma. 23.15
Ziņas. 23.45 Šahs. 23.55 Ekstra
NLO. 0.25 MTV. 1.25 Preses ekspres-
sis.

5.30 Rīts. 7.45 Firma garantē. 8.00
Ziņas. 8.20 Mult. filma. 8.50 Vien-
kārši - Marija. 9.40 Tirdzniecības tūlts.
10.10 440 Hz. 10.50 Preses ekspres-
sis. 11.00 Ziņas. 11.20 Sāpju ceļi.
Mākslas filma. 2. sērija. Izvēle. 14.00
Ziņas. 14.25 Telemikss. 15.10 Blok-
nots. 15.15 Mult. filma. 15.40 Mū-
zogrāfs. 16.00 Mana jaunā mamma.
16.20 Klubs 700. 16.50 Tehnodroms.
17.00 Ziņas. 17.25 Sveicināti, tas
esmu es! 17.50 Dokumenti un likteņi.
17.55 Kāds būs laiks? 18.00 Vienkār-
ši - Marija. 18.55 Sabiedriskā doma.
19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00
Ziņas. 20.40 Sabiedriskā doma.
20.55 Miniatūra. 21.10 Parodista be-
nefice. M.Gruševskis. 22.10 Ēterā -
mūzika. 1. daļa. 23.00 Ziņas. 23.25
Ēterā - mūzika. 2. daļa. 0.05 Preses
ekspresis.

5.30 Rīts. 7.45 Firma garantē. 8.00
Ziņas. 8.20 Džems. 8.50 Vienkārši -
Marija. 9.40 Debespuses. 10.05
...Līdz sešpadsmit un vecākiem.
10.50 Preses ekspresis. 11.00 Ziņas.
11.20 Sāpju ceļi. Mākslas filma. 3.
sērija. Karš. 14.00 Ziņas. 14.25 Tele-
mikss. 15.10 Bloknots. 15.15 Mult.
filma. 15.40 Dok. filma. 15.50
Džems. 16.20 Baleta mākslinieku
konkursa dienasgrāmata. 16.40
...Līdz sešpadsmit un vecākiem.
17.50 Kāds būs laiks? 17.55 Vienkār-
ši - Marija. 18.45 Kinopanorāma.
19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00
Ziņas. 20.40 Loto spēle Miljons.
21.10 Cilvēka liktenis. Mākslas
filma. 23.00 Ziņas. 23.35 Šahs. 23.40
Ostankinas hitparāde. 0.40 Preses
ekspresis.

**Sakarā ar akciju sabiedrības
«LĪVĀNU MĀJA»
privatizāciju visiem bijušajiem
Republikāniskā projektēšanas un māju
celtniecības tresta un tā struktūrvienību
darbiniekiem divu mēnešu laikā
interesēties a/s «Līvānu māja»
administrācijā Līvānos, Celtniecības ielā 2,
jautājumā par darbinieku (personāla)
bezmaksas akciju piešķiršanu.
Tālrunis 44932.**

Kvalificēts fotogrāfs Preiļos pieņem pasūtījumus grupu
uzņēmumiem, pasēm un citiem, izgatavo īsā laikā un uz
kvalitatīva japāņu krāsainā fotopapīra «FUJI». Iepriekšēja
pasūtīšana, kontakttālrunis 21932 vakaros.

Par pajām pārdod Amuļu kompleksa lopus.
Pieteikties līdz š. g. 5. oktobrim.

Paju sabiedrības «Ezerciems» valde

**Firma Līvānos pērk svaigi zāģētus priedes
zāģbaļķus, garums 4-6 m, cena pēc
vienošanās.**

Tālrunis 43893 no 8 līdz 9.

**Mācību un ražošanas zemnieku saimniecība «Jaunaglona»
vairum- un mazumtirdzniecībā piedāvā augstas kvalitātes
granulētas akmeņogles. Iespējama piegāde. Orientējošā cena
par 1 tonnu līdz 1993. g. 1. oktobrim Ls 25
(ieskaitot apgrozījuma nodokli).
Tālrunis uzzinām 17645.**

NELSS Ltd

iepērk

- — skujkoku zāgmateriālus plašā sorti-
mentā, cena 120-190 DM/kub. m,
- — neapzāģētus skujkoku dēļus (biezums
22, 36, 47 mm, garums 3-6 m), cena
70-85 DM/kub. m,
- — taras dēļi (skujkoku, lapu koku),
cena 120-130 DM/kub. m.

Apmaksa tūlīt pēc piegādes.
Iespējams transports uz pircēja rēķina.

Informācija Madonā, Saieta laukumā 2, no 9 līdz 16.
Tālruni 21019, 21132.

FIRMA

pārvadā

■ kravas un mājas
mantas ar auto-
mašīnu MAZ ar
slēgto furgonu
pa Baltijas val-
stīm, uz Krieviju,
Baltkrieviju un
Ukrainu. Tālrunis
41422, 42382.

Pārdod

■ lēti ZIL-131 ar
bortiem.
Tālrunis 41422.

Pieņem

■ pasūtījumus
logu, durvju un
mēbeļu izgatavo-
šanai.
Tālrunis 43879.

Paldies Upmalas pagasta
policijas inspektoram
Jānim Lazdānam par
operatīvo rīcību!
Veiksmi darbā!
Kūkusliņa

Preiļu krājbanka dara
zināmu, ka noguldītājiem
līdz šī gada 1.
decembrim jāpapildina
savi konti, kuros
noguldījumu atlikumi ir
mazāki
par Ls 1.

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz
pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt
spētu.
Skumju brīdī esam kopā ar
Aiju Valikovu, VĪRU
smiltājā izvadot..
Preiļu pasta kolektīvs

Выражаем глубокое
соболезнование Кирьяне
Буриловой по поводу смерти
МАТЕРИ.
Коллеги по работе.

Pārdod

2 gadus vecu zirgu. Zvanīt
darba laikā pirmdienās, trešdienās,
ceturtdienās pa tālruni 55710;
* * *
govi. Tālrunis 23626;
* * *
GAZ-53A, 1984. g. Tālrunis 50494;
* * *
slaucamu govi. Tālrunis 50370;
* * *
lēti DT-75 (buldozeru) ar hid-
rauliku, T-40A un ēdnicu iekārtu
«Marmit». Tālrunis 8-252-31009;
* * *
T-40AM. Tālrunis 22060 vakaros;
* * *
VAZ-2101 braukšanas kārtībā.
Zvanīt darbdienā vakaros 41150;
* * *
6 mēnešus vecu ēzelīti. Zvanīt
vakaros 23113;
* * *
1,5 gadus vecu kumeļu. Tālrunis
22597;
* * *
Austrumeiropas vilku sugas ku-
cīti. Tālrunis 21071;
* * *
otrās laktācijas govi. Tālrunis
23898;
* * *
zirgu un govi. Tel. 23427;
* * *

pārseguma paneļus, pamatu
blokus, betona plāksnes (3 x 3),
kieģeļu ēku nojaukšanai, ūdens-
tomi, PETKUS, MTZ-80, T-40AM,
GAZ-53B. Tel. 18151 pēc 20;
* * *

jaunzirgu (1,5 gadi). Tel.
59206;
* * *

steidzīgi traktor MTZ-80. Cena
pēc vienošanās. Tel. 21021;
* * *

grusnu ķēvi. Tel. 59301;
* * *

govi. Tel. 55618;
* * *

UAZ-3303. Tel. 12217 vakaros.

Maina

vienistabas dzīvokli Rīgas centrā
pret trīsstābu dzīvokli vai māju
Preiļos. Tālrunis 35316;
* * *

fūršķimes 3.laktācijas govīs pret
jaunlopiem virs 400 kg. Tel.
12217.

Dažādi

Nozaudēta vadītāja apliecība un
automašīnas tehniskā pase. Atra-
dēju zvanīt pa tālruni 22496
vai 23396. Atlīdzība garantēta.

Tu pa plašajiem rudens vārtiem
Gribēji saullēktu sagaidīt steig,
Pienāca rīts ar pārgrū saunu,
Pat nespēji savējiem ardievas
teikt.

M.Bārbale
Sērojam līdzī ar Valdi Valikovu,
DĒLU pēkšņi zaudējot.
Līvānu elektrisko tīklu
rajona kolektīvs

Lai tēva apklususi sirds vēl ilgi
Teic padomus un ceļamaizi dod.
Esam kopā ar Elvīru Sudniku,
TĒVU smiltājā izvadot.
Upenieki, Bernāni,
Ostrovskis, Lauski, Bitāni

Lai tēva apklususi sirds vēl ilgi
Teic padomus un ceļamaizi dod.
Izsakām dziļu līdzjūtību Elvīrai
Sudnikai sakarā ar TĒVA nāvi.
Sociālās apdrošināšanas
pārvaldes kolektīvs

Mātes aiziešanu nevar aptvert,
Tā sāksies rīt, kad durvis
atvērsim,
Un iekšā tukšums, un pavardis
auksts,

Un neklāts pusdiengalds.
Izsakām līdzjūtību sakaru
elektromontierim Viālijam
Ūsānam-Ertam, MĀTI smiltājā
izvadot.
Preiļu telekomunikāciju
centra kolektīvs

NOVADNIEKS

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks»
REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
REDAKCIJAS ADRESE: LV-5301, Preiļos, Aglonas
ielā 1. ☎ 22059, 22305, 21759, 22154, 21996, 21985.
PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Reģistrācijas apliecība № 1018.
Iespējam Daugavpils tipogrāfijā Daugavpilī. Valkas
ielā 1. Ofsetiespiedums. 1 iespiedloksne.
Metiens 4942 eksemplāri. Pas. № 1262